

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU



Ohlédnutí za mezinárodní konferencí „Role nejvyšších soudů při poskytování účinné právní ochrany“.

Milada Šámalová:

„Bohužel v pojetí soudců Soudního dvora Česká republika zatím nepatří mezi aktivní členy.“

Předseda Nejvyššího soudu byl znovu zvolen místopředsedou Sítě předsedů nejvyšších soudů Evropské unie.

Pavel Příhoda:

„...právě soudci dokáží posoudit, zda nebude aplikace navržené právní úpravy spojena s komplikacemi.“

Jiří Spáčil:

„Ideální rozhodnutí má být stručné, bez slovní vaty a složitých souvětí; má se zaměřit na to podstatné.“

Pavel Šilhavec:

„Jako soudci jsme poměrně často konfrontováni s legislativními novinkami, které v liteře zákona jsou jistě pozitivní, ale jako každá nová právní úprava vyžadují během času judikатурní řešení.“

ÚVODNÍ SLOVO

PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Letošní rok byl pro nás především rokem jubilejním. Nejvyšší soud si připomněl třicetileté výročí svého fungování v Brně hned několika akcemi, z nichž nejvýznamnější byla bezesporu mezinárodní konference zaměřená mimo jiné na roli nejvyšších soudů při poskytování účinné právní ochrany, kterou jsme zorganizovali ve dnech 14.–15. září 2023. Dvoudenní konference nabídla zajímavý program, jehož součástí bylo také nové video, které nabízí pohled nejen na historii soudu, ale představuje jeho rozhodovací činnost i administrativní a odborné zázemí. Účastníci konference byli mezi prvními, kteří v předsálí Sálu Františka Vážného zhlédli novou fotogalerii soudců a soudkyň, kteří působili u Nejvyššího soudu od roku 1993. Konference se zúčastnily špičky evropské justice a jsem velmi rád, že se díky čtvrtletníku AEQUITAS můžeme v aktuálním čísle ke konferenci znovu vrátit nejen slovem, ale i díky fotogalerii.

Konec roku je téměř vždy spojený s odchody některých našich soudců. Funkční období letos končí Jiřímu Spáčilovi, který je soudcem Nejvyššího soudu od samého počátku jeho novodobé existence. O jeden rok později přišla na Nejvyšší soud Kateřina Hornochová, která společně s Pavlem Šilhavským a Pavlem Příhodou Nejvyšší soud s koncem roku také opustí. Všem bych rád poděkoval za mimořádnou mnohaletou kvalitní práci pro Nejvyšší soud a za jejich zásluhy pro výkon spravedlnosti.



Koncem října byly vypořádány připomínky k návrhu novely zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, návrh by tak v blízké době měl směřovat k projednání na vládu. Připomínky Nejvyššího soudu byly z podstatné části akceptovány, byť u některých připomínek, které hodnotíme jako zásadní, se názor Ministerstva spravedlnosti a Nejvyššího soudu rozchází. Bude tak velmi zajímavé sledovat další vývoj legislativního procesu. O vyváženosti vztahu mezi mocí zákonodárnou a mocí soudní při přípravě nové legislativy se mluví i v rozhovorech se soudci, které jsou předmětem aktuálního čísla.

Vánoční čas jde ruku v ruce s charitativními akcemi, a jsem proto rád, že se nám po dvouleté pauze, způsobené proticovidovými opatřeními, podařilo obnovit spolupráci s Chráněnými dílnami Znojmo. Charitativní jarmark, který nabídl v prostorách Nejvyššího soudu ruční výrobky, se setkal s velkým zájmem kolegů, kteří přispěli na dobrou věc a zároveň si odnesli dárky pro své blízké.

Událostí, které se v tomto roce udály, bylo mnoho a některé z nich nás zasáhly nejen v pracovní, ale i osobní rovině. I v příštím roce budeme čelit výzvám, avšak se současnými soudci a zaměstnanci soudu se nebojím, že bychom je nezvládli. Chci vám všem popřát šťastný a klidný závěr roku, ať můžete strávit čas s rodinou a blízkými a načerpat sílu pro nadcházející rok 2024. Děkuji vám za vaši práci a za to, že jste součástí této důležité instituce.

Váš Petr Angyalossy

NEJVYŠŠÍ SOUD USPOŘÁDAL VE DNECH 14.—15. ZÁŘÍ MEZINÁRODNÍ KONFERENCI „ROLE NEJVYŠŠÍCH SOUDŮ PŘI POSKYTOVÁNÍ ÚČINNÉ PRÁVNÍ OCHRANY“

Při příležitosti 30 let své novodobé existence a opětovného působení v Brně uspořádal Nejvyšší soud konferenci, která se zaměřila na funkci nejvyšších soudů v právním řádu. Jak jsme již avizovali v minulém čísle našeho čtvrtletníku (AEQUITAS 3/2023), dvoudenní konference nabídla velice zajímavý program, jehož součástí bylo video obsahující shrnutí agendy a fungování Nejvyššího soudu, jeho historii či zajímavé statistiky. Video je ke shlédnutí na webových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz.

Na konferenci vystoupili se svými příspěvky významní zástupci justice. Kromě místopředsedy Nejvyššího soudu Petra Šuka, předsedy senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu Pavla Simona, předsedy senátu Nejvyššího správního soudu Zdeňka Kühna a soudce Nejvyššího správního soudu Michala Bobka, kteří přiblížili témata týkající se českého soudnictví, mohli účastníci vyslechnout také osobnosti evropské justice. Předseda Soudního dvora Evropské unie Koen Lenaerts, předsedkyně Nejvyššího soudu Nizozemska Dineke de Groot i předseda Nejvyššího soudu Finska Tatu Leppänen doplnili své kolegy o zahraniční pohled a zkušenosti.



Nejvyšší soud pořádal mezinárodní konferenci při příležitosti třicetiletého výročí své novodobé existence.

Slavnostního zahájení konference a přivítání účastníků se ujal předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy, který ve své zdravici zmínil problémy, jako jsou inflace, pandemie a probíhající válečné konflikty, které se dotýkají každého z nás a jsou nejen výzvou pro občany, ale i pro samotné soudy, které se těmito otázkami zabývají a musí o nich spravedlivě rozhodovat. Neopomněl ani v současné době rozšířené „fake news“, celkové přehodnocování hodnot a relativizování základních lidských práv v některých zemích, kde se právě s erozí právního státu objevují i snahy o ovlivňování soudnictví. V této souvislosti Petr Angyalossy uvedl: „Soudnictví musí být stabilním pilířem, který bude v každé době podírat základní hodnoty právního státu i tehdy, když začnou selhávat ostatní složky státní moci.“ Dále zdůraznil důležitost spolupráce s Evropskou unií, s Radou Evropy, a zejména stabilního systému, jehož součástí jsou soudci, kteří spory rozhodují odvážně a s vědomím (nejen morálních) hodnot důležitých pro správné směřování demokratické společnosti a právního řádu.

Na již zmíněné šíření dezinformací navázala i předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Markéta Pekarová Adamová, která zdůraznila nezastupitelnou roli Nejvyššího soudu v procesu právní ochrany demokratické společnosti a důležitost zajišťování jednoty, předvídatelnosti a zákonnosti rozhodování, které vedou ke zvýšení důvěry občanů. Nejvyšší soud napomáhá veřejnosti lépe se orientovat v rozhodování, a to sjednocováním judikatury a zveřejňováním svých rozhodnutí. Paní předsedkyně však jako nejdůležitější úlohu zmínila dohled nad právem v době koronaviru: „Nejvyšší soud v této situaci obstál, nezřekl se své role dohledu nad právem, a i v této těžké době byl schopen objasnit závěry velmi složitého rozhodování.“ Varovala také před snahou udělat ze soudů opěrný bod pro politickou kritiku a předjímáním rozhodnutí, které má za následek vytváření tlaku na obsah rozhodnutí.



Pozvání přijala i předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Markéta Pekarová Adamová.

Následně dostal slovo předseda Ústavního soudu Josef Baxa, který připomenul porevoluční budování nezávislého soudnictví, změnu soudního systému i Nejvyššího soudu jako takového. „Chci připomenout a uznat, že to nebylo období jednoduché pro společnost, pro justici i pro Nejvyšší soud. Po listopadu 89 jsme museli mezi mnoha složitými otázkami společenské transformace směřující k vybudování demokratického právního státu řešit otázky formální právní kontinuity, ale hodnotové diskontinuity právního řádu převzatého z období socialismu.“ Po rozpadu Československa se naráz museli Nejvyšší soud i Ústavní soud vyrovnat s právními změnami krátce po svém vzniku. A později se soudy musely přizpůsobit i právu unijnímu. Předseda Ústavního soudu zmínil i galerii bývalých soudců, která jako součást konference byla slavnostně představena jejím účastníkům a která připomněla soudce, kteří působili na Nejvyšším soudu v posledních třiceti letech a kteří Nejvyšší soud spoluvytvářeli.

Závěrem dodal: „Budování demokratického právního státu, prosazování vlády práva, ochrana práv a svobod jednotlivců, je nikdy nekončícím procesem, který také zřejmě nikdy nedojde ke kýženému ideálu, ale na jeho dosahování nelze nikdy, ani na okamžik, rezignovat. Jde o trvalý úkol všech soudů a soudců.“



Zleva: Josef Baxa, předseda Ústavního soudu, Barbara Pořízková, místopředsedkyně Nejvyššího správního soudu a Petr Angyalossy, předseda Nejvyššího soudu.

Závěrečnou zprávu přednesla místopředsedkyně Nejvyššího správního soudu Barbara Pořízková. Ta poukázala na přínos konference, která může napomoci soudcům vidět problémy z jiné perspektivy, na důležitost sdílení zkušeností a informací s dalšími institucemi a zeměmi. Stejně jako předsedkyně Poslanecké sněmovny upozornila na důležitost jednotnosti při rozhodování, a na možnost sjednocování judikatury v rodinněprávních věcech: „Vrcholné soudy, resp. jejich soudkyně a soudci, mají minimálně jedno společné, a to je hledání rovnováhy mezi poskytováním ochrany práva na straně jedné, ale zároveň i zabezpečení funkčnosti nejvyšších soudů na straně druhé. Jinými slovy, má-li mít každý přístup k vrcholnému soudu bez ohledu na složitost právní otázky, pak musíme na druhou stranu této rovnice dosadit posílení hlavní funkce vrcholných soudů, tj. zabezpečení jednoty a zákonnosti při rozhodování, ať už Nejvyšším správním soudem ve správním soudnictví, nebo Nejvyšším soudem v civilních a trestních věcech, a možná i v dohledné době v rodinných věcech.“

Po zahájení, které se neslo v duchu současných problémů, apelů, ale i pozitivního hodnocení a milých slov, následovala již samotná odborná část, která nabízela témata „Právní ochrana, rozhodování a odůvodňování“, „Nejvyšší soudy na nelehké cestě k prospektivní roli judikatury“, „Odůvodnění odmítacích usnesení Nejvyšším soudem: mnoho slov pro nic“, „Úloha Nejvyššího soudu a opravné prostředky ve Finsku“, „Nejvyšší soud – výzvy 21. století“ a „Selekce nápadu před vrcholnými soudy: štěp, který se u nás nikdy neuchytí?“.

Účastníci se tak mohli ponořit do odborného programu, který nezahrnoval pouze příspěvky řečníků, ale vznikl rovněž prostor pro kreativní diskusi. Program tedy poskytl vítanou možnost zaměřit se na otázky související s tématem konference – rolí nejvyšších soudů při poskytování účinné právní ochrany – z řady dílčích perspektiv. Z hlediska obecného zařamování příspěvků se jednalo v první řadě o otázky spojené s odůvodňováním rozhodnutí nejvyšších soudů a dále s filtrací věcí, jež na ně napadají.



Zleva: Koen Lenaerts, předseda Soudního dvora Evropské unie a Petr Šuk, místopředseda Nejvyššího soudu.

Jako první řečník se slova ujal předseda Soudního dvora Evropské unie Koen Laenarts, který již zkraje připomenul, že soudy jednotlivých členských států nejsou pouze soudy vnitrostátního práva, ale rovněž práva unijního. V kontextu této skutečnosti pak zvláště vyzdvihl význam institutu předběžné otázky, kterou je nutno považovat za klíčovou pro jednotné uplatňování evropského práva. S předběžnou otázkou se vnitrostátní soudy obrací na Soudní dvůr, aby jim poskytl odpověď na otázku výkladu unijního práva, pokud je odpověď na danou otázku pro rozhodnutí věci potřeba, pokud není zjevná či pokud již o podobné věci Soudní dvůr nerozhodl. Lenaerts zdůraznil, že i tímto prostřednictvím se nejvyšší soudy podílí na formování unijního práva. Z poslední doby mimo jiné vyzdvihl předběžnou otázku podanou českým Nejvyšším soudem ve věci VYSOČINA WIND (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 1. 2022, C-181/2020) a, v kontextu kritérií povinnosti nejvyššího soudu podávat předběžnou otázku případně i opětovně, rozhodnutí „CILFIT II“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 2021, C-561/19). Vyjádřil se rovněž k otázce rovnováhy mezi zajišťováním právní ochrany pro všechny na jedné straně a zachováváním kvality rozhodovací praxe na straně druhé, a to i v kontextu Soudního dvora Evropské unie.

Zajímavý náhled do nizozemské legislativy i soudní praxe odůvodňování zejména odmítavých rozhodnutí vrcholného soudu přinesla předsedkyně Nejvyššího soudu Nizozemska Dineke de Groot. Mimo jiné uvedla, že nizozemská právní úprava z věcného přezkumu Nejvyšším soudem žádnou oblast nevyklučuje, ten má však možnost v případě, že věc odmítá, využít standardizovaného textu odůvodnění. V případě, že se případem po věcné stránce nezabývá, není pokaždé nucen tento závěr zvláště specificky odůvodňovat. Tato praxe, která byla rovněž podrobena přezkumu Evropským soudem pro lidská práva, umožňuje podle jejího názoru Nejvyššímu soudu držet délku řízení v rozumných mezích a soustředit se efektivněji na jeho hlavní úkoly.



Zleva: Koen Lenaerts, předseda Soudního dvora Evropské unie, Dineke de Groot, předsedkyně Nejvyššího soudu Nizozemska, Zdeněk Kühn, předseda senátu Nejvyššího správního soudu České republiky.

Úskalím potřeby podrobně odůvodňovat i odmítavá rozhodnutí se dále věnoval předseda senátu Nejvyššího soudu Pavel Simon, který na základě mezinárodního a historického srovnání mimo jiné dospěl k závěru, že pro zachování práva na spravedlivý proces není vůbec nezbytné, aby byly tytéž námitky opakovaně vypořádány každým soudem v rámci soudní hierarchie. Současně podle Simona v případě, že by Ústavní soud upustil od požadavku, který nyní na Nejvyšší soud klade, odůvodňovat i odmítací usnesení, představovalo by to značnou úsporu času a vynaloženého úsilí a uvolnilo ruce pro rozhodování ve věcech, které si přezkum zaslouží. V takovém případě by se rovněž mohl uvolnit prostor pro rozšíření oblastí, jež má Nejvyšší soud možnost přezkoumávat.

Na krátkou exkurzi ke kořenům současného stavu vzal účastníky konference předseda senátu Nejvyššího správního soudu Zdeněk Kühn. Ten kromě jiného vyjádřil přesvědčení, že historie našeho právního systému vychází z důrazu kladeného na podávání opravných prostředků (tj. zejména odvolání, dovolání) a vychází z teze, že čím více instancí, tím větší ochrana základních práv. Uvedená teze přitom podle jeho názoru vychází z nedůvěry ve schopnosti nižších soudů rozhodnout případ správně již v jednom stupni. Kromě toho se projevuje i v požadavku na soudce Nejvyššího soudu, aby svá rozhodnutí odůvodňovali vždy, přičemž tyto tendence, které mají původ již na konci 18. století, se v současnosti promítají do podoby ústavních práv na spravedlivý proces.

Na otázky filtrace nápadu před finským Nejvyšším soudem se zaměřil předseda Nejvyššího soudu Finska Tatu Leppänen, který v krátkosti představil praxi „severského“ modelu filtrace dovolání, který vychází z větší důvěry v soudní instituce a tedy i jejich vlastní uvážení, co na vrcholné soudní instanci přezkoumávat a co nikoliv. Neopomenul zdůraznit, že neexistuje jedno řešení pro všechny a podmínkou silně filtračního systému před Nejvyšším soudem je mimo jiné vysoká kvalita rozhodování soudů nižších stupňů, stejně jako důvěra veřejnosti v ně vložená.

Další poznámky k palčivým otázkám efektivnosti rozhodování Nejvyššího soudu doplnil jeho místopředseda Petr Šuk, který zejména vyjádřil přesvědčení, že nejlepším krokem vpřed by bylo na jednu stranu otevřít k přezkumu Nejvyšším soudem skrze dovolání všechna právní odvětví, včetně např. práva rodinného a současně s tím na stranu druhou otevřít možnosti filtrace nápadu. Podle Šuka by tyto kroky umožnily Nejvyššímu soudu plnit ústavní principy a přinést užitek společnosti i každému jednotlivci.



Konference se pořádala v Sále Františka Vážného.



Se svým příspěvkem vystoupil i soudce Nejvyššího správního soudu České republiky Michal Bobek.

Soudce Nejvyššího správního soudu Michal Bobek z pozice historické zkušenosti stran diskuzí o filtraci nápadu vyjádřil skeptičtější postoj. Vyšel z úvahy, že filtrace v tomto smyslu představuje užitečný a potřebný, leč v českém právním prostředí cizorodý prvek, kterému se ne a ne zadařit ujmout – a vlastně o jeho zavedení ani nikdo neusiluje. A to bez ohledu na negativa, jež odůvodňování plošně všech rozhodnutí přináší.

Konferenční program shrnul a uzavřel předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy.

Monika Němcová, Jan Bena

NEJVYŠŠÍ SOUD PŘEDSTAVIL FOTOGALERII SVÝCH BÝVALÝCH SOUDCŮ

Nejvyšší soud při příležitosti uspořádané mezinárodní konference představil i novou fotogalerii bývalých soudců Nejvyššího soudu.



Fotogalerie doplnila prostor v předsálí, kde se mimo jiné pořádají i tiskové konference.

Účastníci konference mohli mezi prvními v předsálí Sálu Františka Vážného zhlédnout černobílou fotogalerii soudců a soudkyň, kteří působili u Nejvyššího soudu od roku 1993. Celkem 63 rámečků připomíná soudce, kteří v Brně před třiceti lety začínali nově budovat důvěru v demokratickou justici, ale i soudce z nedávné minulosti. Posledním rozšířením galerie byl soudce Miroslav Ferák, který se rozhodl své působení u Nejvyššího soudu ukončit ke dni 30. 6. 2023.

Některým ze soudců zanikla funkce dovršením 70 let, jiní změnili místo svého působení, nezřídka např. i přechodem k Ústavnímu soudu, jako v nedávné době bývalý předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal, jenž byl v souvislosti se jmenováním soudcem Ústavního soudu dočasně zproštěn výkonu funkce soudce Nejvyššího soudu.

Při dohledávání fotografií jsme narazili i na pár kuriozit. Například v letech 1993 začínal Nejvyšší soud s rozdělenými civilními kolegií, občanskoprávním (OPK), kterému předsedal František Faldyna, a obchodním (OK), kterému předsedal Oldřich Jehlička. Takže u Nejvyššího soudu působili hned tři předsedové kolegií, včetně Stanislava Rizmana na trestním kolegiu. Ke sloučení civilních kolegií došlo v roce 1997, kdy se předsedou pro obě kolegia stal Oldřich Jehlička, a navázal tak na své předchozí vedení.

Ovšem od roku 2000 do roku 2006 opět fungovala kolegia občanskoprávní a obchodní jako dvě různá kolegia, jimž předsedali opět František Faldyna na obchodním kolegiu a Iva Brožová a o dva roky později Jan Hušek, na kolegiu občanskoprávním. V roce 2007 došlo opět ke sloučení obou kolegií pod občanskoprávní a obchodní kolegium, které u Nejvyššího soudu funguje doposud.

Zajímavostí je také soudce „bez titulu“ Vít Jakšič, který tu vykonával svoji funkci v období od roku 2003 až do roku 2007 a který vystudoval jako promován právník v době, kdy se titul uděloval pouze po rigorózním studiu. Po revoluci takoví absolventi mohli zažádat o titul „Mgr.“. Vít Jakšič si však o magisterský titul nezažádal, přestože podmínky splňoval.

Jiní soudci u nás zase působili hned ve dvou samostatných obdobích. Vladimír Kůrka působil mezi roky 2006 až 2015 jako soudce Ústavního soudu, u Nejvyššího soudu působil v letech 1996 až 2005 a 2015 až 2018. Jaroslav Bureš u Nejvyššího soudu působil v letech 1996 až 1999 a 2006 až 2007, v období let 2000 až 2006 působil na Vrchním soudu v Praze.



Hledání předloh a zhotovení výsledných fotografií bylo stejně tak důležité jako jejich umístování.

Zkompletování této fotogalerie bylo poněkud komplikované, protože zkontaktovat soudce, kteří nepůsobí u našeho soudu již delší dobu, či nalézt fotografie v archivu Nejvyššího soudu, nebylo vždy snadné. Nakonec se podařilo dát dohromady 61 fotografií. Doufáme však, že se nám do budoucna podaří nalézt i chybějící fotografie dvou soudců, Aleny Pavlíkové a Zdeňka Trávníčka, aby byla galerie zcela kompletní.

Zanedlouho se galerie rozšíří o soudce, kteří k poslednímu prosinci končí svoji funkci, mezi ně patří Kateřina Hornochová, a také soudci Pavel Příhoda, Jiří Spáčil a Pavel Šilhavec, kteří poskytli pro toto číslo rozhovory, jež naleznete na následujících stránkách AEQUITAS.



Fotogalerii bývalých soudců představil Nejvyšší soud při příležitosti mezinárodní konference v září.

Fotogalerii jsme pro veřejnost doplnili i na webové stránky Nejvyššího soudu www.nsoud.cz, kde přímo v Galerii soudců naleznete jak fotografie bývalých soudců a soudkyň, tak i stručné informace k jejich působení u Nejvyššího soudu.

Pro snadné rozlišení, byť jsou fotografie nahrány v samostatných oddílech, jsou fotky bývalých soudců v černobílé úpravě, stejně jako je tomu i ve "fyzické" fotogalerii bývalých soudců v budově Nejvyššího soudu.

Monika Němcová, Václav Vlček



ROZHOVOR

Milada Šámalová

předsedkyně senátu trestního kolegia

- Soudkyně Nejvyššího soudu od roku 2003.
- Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze.
- Od roku 1982 byla soudkyní a následně předsedkyní senátu Okresního soudu v Litoměřicích.
- Od roku 1989 byla soudkyní, později předsedkyní senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem, kde od roku 2001 vykonávala funkci místopředsedkyně soudu.

Na pozvání soudce Soudního dvora JUDr. Jana Passera jste absolvovala stáž na Soudním dvoře Evropské unie a měla jste tak možnost se osobně seznámit s chodem celého Soudního dvora. Můžete ho ve stručnosti popsat?

Soudní dvůr Evropské unie rozhoduje předběžné otázky a žaloby na porušení unijního práva a je též odvolacím soudem proti rozhodnutí Tribunálu. Věci přiděluje předseda soudu zásadně podle zatížení soudců. Soudce zpravodaj, jemuž je věc přidělena, určí, jaký bude další postup, tedy jaké bude složení senátu, jaký bude jazyk pro její projednání a zda bude ve věci přibrán generální advokát. Následuje písemná fáze, kde se stranám zasílají přeložené materiály a připravuje se veřejné zasedání. Důležité je shromáždění všech soudců – *réunion générale* – jehož úkolem je schválit procedurální návrhy a které rozhodne, zda bude nařízeno ústní jednání. Po skončení písemné fáze připraví soudce zpravodaj – *rapport préalable* – předběžnou zprávu, která obsahuje předmět řízení (např. položené předběžné otázky), relevantní právní předpisy, shrnutí a také návrhy a názory stran a dalších

účastníků. Předběžná zpráva je následně zaslána generálnímu advokátovi.

Po nařízení ústního jednání se vyčká na stanovisko generálního advokáta, na nějž soudce zpravodaj reaguje závěrečným stanoviskem – tzv. *memorandum sur conclusion*. Jestliže se soudce zpravodaj s advokátem neshodne, nařídí se projednání věci ve snaze najít společné řešení – *tour de table*.

Není-li nařízeno ústní jednání, běží soudci zpravodaji lhůta 6 týdnů pro vypracování rozsudku – *projet de motif*, který rozešle k tzv. *lecteurs d'arrêt*, podle něhož návrh rozsudku upraví a rozešle ostatním členům senátu. Tím se zahájí tzv. *délibéré* – což je část jednání, kdy se členové senátu vyjadřují ke zpracovanému návrhu. Z *délibéré* vzejde předběžný rozsudek – *projet d'arrêt*, jenž je zaslán k poslední úpravě – *dernière relecture*, a ke korektuře a na překlad. Z něho pak vzejde rozhodnutí, které se sice vyhledává veřejně, avšak jen výrok, a zásadně se k němu nikdo nedostavuje. V té době je již rozhodnutí přeloženo do všech jazyků, v nichž probíhalo veřejné zasedání.



Budova Tribunálu Soudního dvora Evropské unie.

V průběhu stáže jste se účastnila několika jednání. Můžete nás seznámit s některými z nich?

Přítomna jsem byla u jednání ve věci *Isentyeva v. Rada EU*, sp. zn. T-233/22, jde o věc spadající do pravomoci Tribunálu. Ekaterina Isentyeva žijící v Lucemburku má jeho občanství, ale je současně i ruskou občankou. Má pilotní průkaz, ale kvůli ruskému občanství jí bylo lucemburskou leteckou organizací zakázáno létat nad územím některých členských států. Evropskou unii žaluje za to, že je diskriminována, pokud nemůže na základě opatření, vydaných proti Rusku v důsledku napadení Ukrajiny, vykonávat svou leteckou praxi i na území států Evropské unie. Tvrdí, že omezující opatření, která zakazují každému evropskému občanovi, který je rovněž ruským státním příslušníkem, používat jeho licenci soukromého pilota, jsou nepřiměřená a nejsou v souladu s hodnotami právního státu a zásadou zákazu diskriminace.

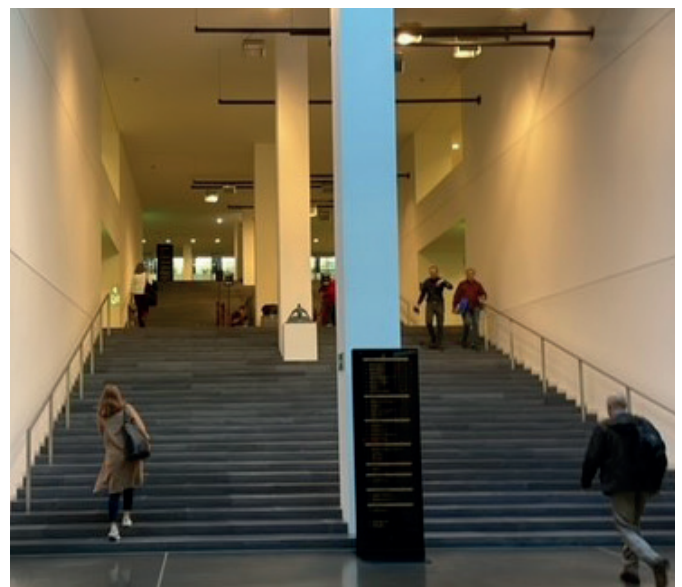
Osobně jsem se rovněž účastnila jednání ve věci Soudního dvora C-633/2022, týkající se předběžné otázky vztahující se k tomu, zda musí být články 34 a 36 nařízení Brusel I a článek 11 Listiny základních práv EU vykládány v tom smyslu, že uložení povinnosti k náhradě škody za poškození dobré pověsti sportovního klubu prostřednictvím informace zveřejněné deníkem, může zjevně porušovat svobodu projevu, a představovat tak důvod pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí. Podstata spočívala v tom, že francouzský deník *Le Monde* byl povinen zaplatit za to, že zveřejnil nepravdivou zprávu o lékaři sportovního klubu *Real Madrid*, že byl napojen na drogové aféry v cyklistice a obdobně měl drogy aplikovat i na sportovce tohoto klubu. Španělské soudy

rozhodly o pokutě 300 000 Kč, což *Le Monde* odstěžoval a *Cour de cassation* ve Francii odmítl výkon rozhodnutí na základě rozsudku Španělska, který měl vykonat, a předložil uvedený problém jako předběžnou otázku SDEU s tím, zda může být odrazující účinek s ohledem na zdroje deníku sám o sobě důvodem pro odmítnutí uznání nebo výkonu rozhodnutí z důvodu zjevného porušení základní zásady svobody tisku, a jak má být posuzován odrazující účinek. V rámci ní byly zajímavé i skutečnosti týkající se výkladu pojmu „veřejného zájmu“, jenž dopadá na možnost výjimky z výkonu cizozemského rozhodnutí, což bylo v této věci zásadní.

Neméně zajímavá byla i věc C-601/2022, jíž předložil soud v Tyrolsku a která souvisí s otázkou rovnosti členských států. Podstatou je ochrana vlků a dopad výjimky plynoucí ze směrnice 92/43 EHS ve znění naposledy pozměněné směrnicí 2013/17/EU o stanovištích. Otázka zněla, zda „zásadu rovnosti členských států“ zakotvenou v článku 4 odst. 2 SEU porušuje článek 12 směrnice, podle níž se na vlka obecného vztahuje systém přísné ochrany, z nějž jsou ovšem vyňaty populace v několika členských státech, zatímco pro Rakousko takováto výjimka stanovena nebyla. Uvedená předběžná otázka rovněž dopadala na vyjasnění výkladu „závažné škody“, která nemusí být jen přímá, ale může být i nepřímá ve smyslu „hospodářské škody“.

Během stáže jste se seznámila také s činností základních oddělení Soudního dvora, můžete nám některá představit?

Významným oddělením je Ředitelství výzkumu a dokumentace – které připravuje podklady pro zpracování rozhodnutí, provádí rešerše, právní monitoring a analýzy pro jednotlivé věci a soudce. Má 60 právníků – zástupců všech členských států – a 30 asistentů. Jeho úkolem je před vydáním rozhodnutí analyzovat předběžné



Interiér budovy Soudního dvora Evropské unie.



Interiér budovy Soudního dvora Evropské unie.

otázky a opravné prostředky. Podstatná je právě analýza předběžných otázek, kterou toto oddělení provádí ještě před tím, než se věc dostane k soudci. Toto oddělení zajistí překlad předběžných otázek, popis skutkového a právního rámce sporu, vyhledání podobných případů, analyzuje okolnosti odůvodňující zvláštní řízení.

Setkala jsem se také s panem Kadeřábkem, jenž je vedoucím tlumočnického oddělení České republiky. Seznámil mě s problematikou a podmínkami tlumočení průběhu jednání do českého jazyka. Do českého jazyka je překládáno jen takové ústní jednání, při kterém je členem senátu český soudce nebo když se jednání účastní český stát. Podstatné je, že pokud je tlumočeno do konkrétního jazyka, je tento překlad součástí elektronického spisu, jenž obsahuje celý průběh jednání, na rozdíl o písemného spisu, který je veden jen ve velmi stručné podobě. Překládáno je celkem do 24 jazyků (němčinu a francouzštinu používá v EU více států).

Součástí Vaší stáže bylo také setkání s Janem Gregorem, jenž je členem Evropského Účetního dvora. V čem spočívá jeho pravomoc?

Jan Gregor je nezávislým externím auditorem EU a působí v řídicí profesi u Účetního dvora, který je samostatným orgánem Evropské unie. V podstatě jde o obdobu našeho NKÚ, avšak pro celou Evropskou unii. Sídlí ve vlastní budově nedaleko Soudního dvora. Účetní dvůr je určen k tomu, aby posuzoval způsob, jakým Evropská komise spravuje unijní rozpočet. Dbá o vyrovnané využívání finančních prostředků EU a podává pravidelné roční zprávy

(audity), v nichž jsou uvedeny analýzy týkající se hospodaření v jednotlivých rezortech. Je zajímavé, že EU vydává nejvíce prostředků na zemědělství a na evropskou integraci, což činí podstatný podíl jejích výdajů oproti jiným oblastem. Rovněž má význam, že při posuzování vlastních příjmů do EU jsou zjišťovány nevyrovnané podmínky u států s velkými přístavy, kde se objevují největší celní disproporce. Tyto skutečnosti plynou z provedených auditů příjmů a výdajů EU, prověřují se osoby i organizace, které s prostředky EU hospodaří, a na základě vlastních šetření vydává doporučení ve formě auditních zpráv. Ve velmi malém počtu případů dává podněty k trestnímu řešení podvodných jednání, jestliže je zjistí.

Doporučíte podobnou stáž i ostatním soudcům? Čím pro Vás byla přínosem?

Stáž pro mě byla neobyčejným poučením a obohacením vědomostí vztahujících se k evropskému právu a soudnictví, které jsem do té doby vnímala jako velmi okrajové. Možností se s rozhodováním SDEU seznámit, jsem pochopila, že je třeba se podstatně více zabývat jeho rozhodnutími, a to i přesto, že jsem trestní soudce, protože i trestní problematiky se rozhodnutí SDEU úzce dotýkají. Bohužel v pojetí soudců Soudního dvora Česká republika zatím nepatří mezi aktivní členy, a přístup českých soudců je chápán jako spíše odtažitý, což bylo trochu smutným poznáním. Ze všech těchto důvodů bych proto doporučila, aby se obdobně stáže zúčastnili další soudci, pokud možno z vrcholných soudů, což by tuto skutečnost mohlo napravit.

Děkuji za rozhovor, Gabriela Tomíčková

NA NEJVYŠŠÍM SOUDĚ PROBĚHLO OSMÉ SETKÁNÍ PRÁVNÍCH KOMPARATISTŮ



Setkání komparativní skupiny probíhalo v sídle Nejvyššího soudu.

Ve dnech 1. a 2. 11. 2023 proběhlo v sídle Nejvyššího soudu v Brně v pořadí již osmé setkání komparativní skupiny, která pracuje pod záštitou Sítě předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie. Setkání se vedle pracovníků oddělení analytiky a srovnávacího práva Nejvyššího soudu zúčastnili také zástupci belgického, finského, francouzského, nizozemského a slovinského nejvyššího soudu. Pracovního jednání a odborné diskuse se zúčastnili předsedové senátů občanskoprávního a obchodního kolegia Pavel Horák a Lubomír Ptáček, předseda senátu trestního kolegia Petr Škvain a ředitel kanceláře předsedy Aleš Pavel.

Setkání, které bylo zaměřeno na témata jak z oblasti občanského a obchodního práva, tak i práva trestního, zahájil předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy. Ten ocenil zejména práci srovnávacích oddělení, kterou je třeba považovat za přínosnou nejen pro rozhodovací praxi soudů v konkrétních věcech, ale i systémověji z hlediska jednotné aplikace práva Evropské unie. Současně zdůraznil význam členství v mezinárodních skupinách tohoto druhu a pořádání odborných setkání, která posilují vztahy mezi jednotlivými členy skupiny.

Dále bylo účastníkům prezentováno video, které zahraničním zájemcům přehledně představilo postavení Nejvyššího soudu v rámci českého soudního systému, jeho vnitřní strukturu a fungování. Zástupci Nejvyššího soudu odpovídali na následné dotazy zahraničních účastníků, přičemž diskutován byl například vztah Nejvyššího a Ústavního soudu.

Následně byla pozornost věnována prvnímu tématu občanskoprávní sekce. Lubomír Ptáček nastolil ožehavou otázku přezkumu nejvyšších soudů v oblastech rodinného práva. Upozornil, že česká právní úprava možnost podávání dovolání v této oblasti relativně omezuje.

To se následně stává předmětem kritiky mimo jiné i ze strany Ústavního soudu. Přitom česká právní úprava se z komparativního hlediska jeví spíše jako atypická, neboť zástupci zahraničních delegací konstatovali, že možnost podání mimořádného opravného prostředku v rodinněprávních věcech u nich obecně nebývá sama o sobě omezena.

Diskusi se nevyhnulo ani obecné fungování systému dovolání, pokud se jedná o filtraci věcí či nutnost odůvodňovat rozhodnutí o odmítnutí dovolání. Zvláště zajímavým aspektem byla otázka povinného právního zastoupení v řízení o dovolání – v této souvislosti například nizozemská, francouzská či belgická delegace společně poukázaly na existenci okruhu specializovaných advokátů, kteří jako jediní mohou podávat dovolání k nejvyššímu soudu a mají tak představovat určitý filtrační mechanismus pro věci, jimiž se budou tyto soudy zabývat.

Druhá část občanskoprávního bloku, kterou uvedl Pavel Horák, byla věnována právní úpravě náhrady škody v případě vadného plnění ze smlouvy. Z diskuse vyplynulo, že tato problematika je v poslední době předmětem novelizací v řadě členských států komparativní skupiny. S novostí právní úpravy souvisí i absence ustálené judikatury k této problematice a lze očekávat, že otázky dotýkající se této problematiky se mohou brzy objevit. Na přetřes přišla rovněž například otázka hierarchie nároků v případě vadného plnění či vymezení podstatného porušení smlouvy.

Dále účastníci zavítali na Ústavní soud, kde je přivítal Lubomír Majerčík, vedoucí analytického oddělení, který představil práci oddělení v kontextu agendy řešené Ústavním soudem. V navazující diskusi účastníci dále rozvinuli téma vztahu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu a otázky přezkumu ústavnosti právních předpisů Ústavním soudem. Část diskuse byla věnována rovněž problematice anonymizace soudních rozhodnutí. Po oficiální části návštěvy byla účastníkům představena samotná budova Ústavního soudu, její historie a význam.

Druhý den se pracovní jednání zaměřilo na trestní právo a zahájila jej Jana Zápotocká, poradkyně oddělení analytiky a srovnávacího práva, která představila českou právní úpravu nástrojů trestního práva nabízející konsenzuální způsoby řešení sporů. Na tuto prezentaci navázal svými poznámkami Petr Škvain. Problematika byla pro účastníky setkání obzvláště aktuální, neboť přetížení trestních soudů a snaha o nalezení způsobů, jak jej zmírnit, jsou podstatné napříč jurisdikcemi zastoupenými v komparativní skupině. Bylo však mimo jiné poukázáno na skutečnost, že řada zavedených institutů je v praxi využívána spíše zřídka.



Letošní ročník setkání právních komparatistů byl již osmý.



Setkání se zúčastnili také zástupci belgického, finského, francouzského, nizozemského a slovinského nejvyššího soudu.

V závěru se účastníci v krátkosti zaměřili rovněž na budoucí směřování vzájemné spolupráce.

Komparativní skupina představuje užší sdružení sedmi nejvyšších soudů členských států Evropské unie a Nejvyššího soudu Spojeného království a jedná se o platformu, kde si její členové vzájemně vyměňují informace z oblasti srovnávacího práva, zahraničních právních úprav, rozdílných přístupů k právním problémům i rozhodovací praxe. Nejvyššímu soudu tak mimo jiné umožňuje získávat cenné podklady pro řešerše, srovnávací analýzy a v důsledku tak i podklady pro rozhodovací praxi našich soudců v oblastech, jež se týkají zejména evropského a srovnávacího práva.

Zastupování Nejvyššího soudu v rámci komparativní skupiny na každodenní bázi zajišťuje oddělení analytiky a srovnávacího práva, které průběžně zpracovává dotazy směřující na ostatní zapojené členy a současně připravuje odpovědi na otázky, které nám ostatní členové předkládají. Kromě toho probíhá jednou ročně setkání, kde mají zástupci za jednotlivé soudy zpravidla ve spolupráci se soudci pořádatelstvího soudu možnost diskutovat předem vymezená témata, na něž ve své odborné praxi narážejí. Setkání, která probíhají střídavě v sídlech jednotlivých nejvyšších soudů, jsou spolufinancována Evropskou komisí.

Aktivít komparativní skupiny se účastní nejvyšší soudy České republiky, Belgie, Finska, Francie, Německa, Nizozemska a Slovinska, přičemž Nejvyšší soud Slovinska je součástí skupiny od letošního roku.

Jan Bena, Patrik Provažník



ROZHOVOR

Pavel Příhoda

předseda senátu občanskoprávního
a obchodního kolegia

- *Soudcem od roku 1981.*
- *Soudcem Nejvyššího soudu od roku 2009.*
- *Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita).*
- *Od roku 1981 byl soudcem Okresního soudu v Břeclavi, od roku 1984 Městského soudu v Brně a od roku 1989 soudcem, později předsedou senátu Krajského soudu v Brně.*
- *V letech 1992 až 2005 působil jako advokát. Od roku 2006 byl soudcem Vrchního soudu v Olomouci.*

Po 31. 12. odcházíte z Nejvyššího soudu. Vaše soudcovská kariéra končí, jak začínala? Vzpomenete si na úplně první věc, kterou jste v taláru rozhodoval?

To si nevzpomenu. Je to přeci jen více než čtyřicet let. Živě se mi vybavují pocity, které jsem měl, když jsem coby soudce ve věku dvaceti sedmi let měl při rozvodech mluvit do duše manželům ve věku mých rodičů.

Působil jste 13 let jste jako advokát, jak náročný byl přechod po takto dlouhé době zpět na pozici soudce?

Náročný byl pouze v tom ohledu, že jsem byl přidělen ke konkursní agendě, s níž jsem se dříve jako soudce nesetkal vůbec a jako advokát jen okrajově. Podstatné bylo, že jsem se po letech

konečně vrátil ke svému povolání. Mnohem náročnější byl pro mě přechod z justice k výkonu advokacie v roce 1992. Brzy jsem poznal, že poskytování právních služeb za úplatu není moje parketa.

Které rozhodnutí bylo ve Vaší funkci pro Vás nejtěžší?

Na tuto otázku je obtížné odpovědět. Za takřka třicet let v taláru mám za sebou tisíce rozhodnutí a moje paměť nesahá tak daleko. V posledních letech, v nichž jsem působil na Nejvyšším soudě, bylo po stránce odborné nejtěžší jak z hlediska zpracování, tak z hlediska prosazení, rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia řešící otázku moderace smluvní pokuty v režimu nového občanského zákoníku. Ve věci

jsm působil jako zpravodaj, neboť věc do velkého senátu předložil náš tříčlenný senát. Cílem změny dosavadní rozhodovací praxe bylo umožnit soudům vytvořit podmínky pro skutečně spravedlivé posouzení přiměřenosti nároku na smluvní pokutu.

Velmi náročné, a to nejen odborně, byly spory mezi provozovateli zdravotnických zařízení a zdravotními pojišťovnami o úhradu za poskytnuté zdravotní výkony. Nejen že šlo o složitou právní problematiku, komplikovanou specifičností předmětu právní úpravy a soustavně probíhajícími legislativními změnami (experimenty usilujícími o nalezení uspokojivého řešení), ale věci byly pro soudce náročné i lidsky, pocitově. Ve vztazích zatížených dost dobře neřešitelným rozporům mezi omezenými zdroji veřejného zdravotního pojištění a prakticky neomezenými potřebami zdravotnictví bylo obtížné nalézt spravedlnost.

Jak vnímáte dialog mezi zákonodárci (legislativci) a soudci?

Podle toho, co je mi známo, nejde o dialog dostatečně efektivní. Domnívám se, že zákonodárcé připomínky soudců k zamýšleným legislativním krokům příliš nezajímají, ačkoliv právě soudci dokáží posoudit, zda nebude aplikace navržené právní úpravy spojena s komplikacemi.

Jakou roli by soudce Nejvyššího soudu měl hrát v akademické rovině?

Jsem přesvědčen, že je dobře, když soudci Nejvyššího soudu učí, přednášejí a jsou literárně činní. Určitě je ku prospěchu věci, když se akademické debaty účastní lidé, kteří mají praktické zkušenosti. Nemyslím si ale, že by takové aktivity nutně musel vyvíjet každý soudce Nejvyššího soudu. Soudce je tu od toho, aby soudil.



JUDr. Pavel Příhoda a předseda NS JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D. při slavnostním rozloučení s odcházejícími soudci.



Jedním z koníčků Pavla Příhody je cyklistika.

Kdo byl Vaším profesním vzorem?

Jako pro mladého soudce jím byly předsedkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Karla Hladilová a JUDr. Jarmila Němcová, později moje kolegyně na tomto soudě JUDr. Miloslava Hoffová, a na Nejvyšším soudě (tak jako pro mnohé) JUDr. Ljubomír Drápal.

Co Vám bude po odchodu z Nejvyššího soudu nejvíce chybět?

Tak chybět mi myslím bude prakticky všechno. Jak práce, její kreativní složka, tak lidé, kteří se na Nejvyšším soudě sešli opravdu v úžasně sestavě. Možná mně nakonec bude chybět i ten všudypřítomný časový stres.

Jaké jsou Vaše koníčky, na co se nejvíce po odchodu z Nejvyššího soudu těšíte?

Těším se na to, že se budu moci konečně plně a s klidným svědomím věnovat tomu, co jsem při pracovním zatížení nezvládal. S manželkou, která je soudkyní Krajského soudu v Brně, a přestože je mladší, odchází do důchodu spolu se mnou, máme spoustu plánů. Máme rádi přírodu, máme rádi památky, a tak chceme poznat místa, kde jsme ještě nebyli. Jezdíme rádi na kole (nyní již jen s pomocí elektřiny), lyžujeme (nyní již jen opatrně), trochu houbaříme, chceme se více věnovat našim třem vnučkám. Chystám se hospodařit na našich nemovitostech a začít zase pořádně rybařit, především muškařit na pstruhových vodách. Jak to vidím, bude toho tolik, že budu velmi zaneprázdněný důchodce.

Děkuji za rozhovor, Gabriela Tomíčková



ROZHOVOR

Jiří Spáčil

předseda senátu občanskoprávního
a obchodního kolegia

- *Soudcem Nejvyššího soudu od roku 1993.*
- *Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita).*
- *V letech 1978 až 1992 působil jako prokurátor na Krajské prokuratuře v Brně, od září 1992 do 1. 1. 1993 jako náměstek generálního prokurátora.*
- *Je nositelem Randovy stříbrné medaile, v roce 2019 byl u příležitosti 100. výročí založení Masarykovy univerzity oceněn za přínos v oblasti vzdělávání, vědy, společenské relevance a reprezentace univerzity.*
- *V nakladatelství C. H. Beck vyšla letos Pocta Jiřímu Spáčilovi, do které přispěli např. Pavel Rychetský, Kateřina Ronovská, Petr Angyalossy či Karel Eliáš.*

Po 31. 12. odcházíte z Nejvyššího soudu. Vaše soudcovská kariéra končí, jak začínala?

Byla to velká náhoda; byl jsem unaven neustálými problémy, které krajská prokuratura, kterou jsem od ledna 1990 vedl, musela v rozbourané době čelit. Poslední kapkou byly tlaky okolo slavného hladovkáře Marečka. Rozhodl jsem se požádat o mnohem klidnější místo soudce krajského soudu. Tentýž den, kdy jsem pojal tento záměr, jsem však zastupoval onemocnělého generálního prokurátora při otevírání Ústavního soudu, kde jsem se svěřil slovenskému generálnímu prokurátorovi, a ten mě na místě doporučil dr. Repíkovi, místopředsedovi federálního Nejvyššího soudu. Soudcem Nejvyššího soudu ČSFR jsem byl jmenován v létě 1992 prezidentem Václavem

Havlem se schválením obou tehdejších vlád – české a slovenské – a také Federálního shromáždění v srpnu 1992. Funkci jsem začal vykonávat již jako soudce českého NS od ledna 1993. Jmenování byl složitý proces, a navíc to byla dost bouřlivá doba, a tak také slyšení ve Federálním shromáždění vypadalo. Dost mě však podpořil poslanec JUDr. Zdeněk Kessler, tehdejší předseda Konfederace politických vězňů a pozdější předseda Ústavního soudu, měli jsme dobrý osobní vztah a pomáhali jsme si i v pracovních záležitostech. Byla tu i opozice slovenských poslanců, ti proti mně osobně nic neměli, ale byla tam tendence zastavit proces vzniku federálního Nejvyššího soudu. Nakonec jsem ale velkou většinou hlasů prošel.

14 let jste působil na Krajské prokuratuře v Brně, jak náročný byl přechod na pozici soudce?

Moc náročný nebyl, na prokuratuře jsem se především zabýval agendou stížností pro porušení zákona v občanskoprávních věcech, a ta byla dovolací agendě možná blíže než rozhodování prvoinstančního soudu. Neměl jsem s tím problém. Horší bylo, že jsme jako bývalý federální Nejvyšší soud zpočátku neměli skoro žádné kompetence, a tudíž ani spisy; o většině dovolání rozhodoval Vrchní soud v Praze. Zpočátku jsem to kompenzoval studiem a články o věcných právech a o držbě, a také působením na právnické fakultě. Vzpomínám, že držbu mi tehdejší předseda soudu rozmlouval s tím, že je to již „pasé“. Časem ta nečinnost začala být hodně nepříjemná, a tak jsem požádal o přeložení do obchodního kolegia, které mělo více dovolání – obchodní věci totiž v první instanci řešily krajské soudy.

Chtěl jste být vždy soudcem „civilistou“?

Já jsem chtěl po maturitě studovat latinu, ale to mi sám latinář rozmlouval jako pro život nepraktické, a doporučoval mi práva. V prvním ročníku mě i proto zaujalo římské soukromé právo, z toho se pak podávala orientace na soukromé právo vůbec. Po fakultě jsem měl nastoupit k soudu, ale měl jsem veliký problém – za pár týdnů jsem měl jít na vojnu, nemohli jsme sehnat jesle pro dceru a manželka musela nastoupit do práce. Soudní

personalistka nad tím jen pokrčila rameny, na chodbě jsem pak náhodou potkal personalistu z prokuratury, ten mě znal z fakulty, kde vedl seminář. Když jsem se mu svěřil, do druhého dne jesle zajistil, pak mi nabídl vyšší plat (1 750 korun místo 1 550 na soudě), práci v „netrestním“ úseku a vůbec mi líčil skvělé zítřky. Tak jsem se stal čekatelem prokuratury, i když jsem s prací na trestním úseku vůbec nepočítal, což se také vyplnilo.

Na NS působíte celých 30 let od jeho vzniku. Jak se proměnila za tu dobu práce soudce NS?

Naprosto. Na počátku, v obchodním kolegiu, jsme prakticky neměli žádné pomůcky, soudilo se podle novelizovaného hospodářského zákoníku, k tomu nebyla ani literatura, ani judikatura. Dnes je to naopak, mít nějaký přehled by bez počítače a právnických programů, které tenkrát nebyly, prostě nešlo. První počítač mi byl přidělen asi po dvou letech od nástupu na NS a dostal jsem jej proto, že starší kolega, který dostal přednost, k němu neměl zrovna kladný vztah. Pak jsme se to v senátu učili jeden od druhého, měli jsme radost, když někdo přišel na něco nového. Psát na stroji jsem neuměl, a tak jsem si půjčil starší knihu „Psaní na stroji všemi deseti“, psal jsem dokola věty jako: „Jeli pro prapor“, „Splnili a překročili plán“ a podobné. Později jsem s počítačem pomáhal starším kolegům, kteří se jen pomalu zbavovali předsudků, nicméně jim došlo, že bez něj to nepůjde.



JUDr. Jiří Spáčil převzal stříbrnou medaili Antonína Randy od JUDr. Pavla Rychetského.



Ve volném čase Jiří Spáčil rád griluje.

Jak probíhalo uvedení funkce asistentů soudců do praxe?

S nápadem na asistenty přišla předsedkyně Eliška Wagnerová. Oslovil jsem ředitele netrestního odboru Nejvyššího státního zastupitelství JUDr. Bedřicha Kerbera, který podle tehdejší úpravy musel v 65 letech jako státní zástupce skončit. Byla to šťastná volba, byť začátky byly složitější. S počítačem se zřejmě nepřátelil, někde si opatřil starý psací stroj a čekal, co bude dál; to jsem však ani já nevěděl. Ale brzy se naučil s počítačem, psal tzv. úvodníky rozhodnutí a jednodušší usnesení dělal celá sám. Kromě toho měl ve spisech neobyčejný pořádek. Ve skříni jsem měl od něj neustále věci s úvodníkem připravené k rozhodnutí. Zůstal na NS do 85 let a byl stále skvělý. Kéž by byli všichni jako on!

Které rozhodnutí bylo ve Vaší funkci pro Vás nejtěžší?

Jako soudce jsem měl složité věci, nicméně neocitl jsem se v situaci, že bych byl pod nějakým tlakem, nebo že by tu byl nějaký silný rozpor mezi právním a morálním posouzením věci. Asi nejsložitější

byla doba mezi roky 1990–1993, kdy jsem vykonával exponované funkce na prokuratuře, a v tomto období byla ještě náročnější doba od voleb v létě 1992 do odchodu z prokuratury k soudu. Ale to by bylo na celý román.

Jak hodnotíte „usazení“ nového občanského zákoníku po deseti letech aplikace?

Tak v první řadě to není tak zlé, jak jsem čekal. Za hlavní problém považuji staronové pojetí vlastnictví, které se má vztahovat i k nehmotným věcem, ke kterým se nehodí; nicméně to se snad daří mírnit či překonat pojetím vlastnictví v užším a širším smyslu, jak to vysvětluji i v učebnici, kterou jsem s kolegy napsal. Jinak je úprava věcných práv dobrá, nějaké zásadní či nepřekonatelné problémy tam nevidím. Horší je to se společným jměním manželů, tam by si to zasloužilo i novelizaci. Co chybí, je kvalitní učebnice k obecné části; kdybych byl tak o 15 let mladší, pokusil bych se dát dohromady kvalitní autorský kolektiv. Snad to někdo udělá.

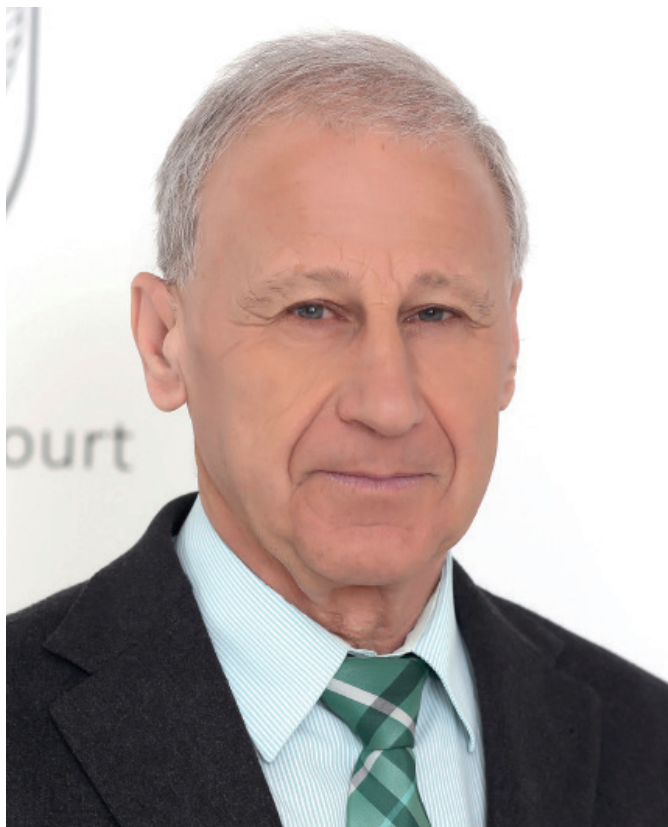
Jak hodnotíte jako osoba akademicky činná dialog mezi soudci vrcholných soudů a akademiky?

Hodnotím to tak, že by akademici měli dát dohromady zmíněnou učebnici, která by pomohla, kdyby byla kvalitní, celé justici. Mohu hodnotit jen ten dialog, kterého se osobně účastním, a ten je velmi přínosný. Mám na právnické fakultě Masarykovy univerzity řadu přátel, stejně tak i na olomoucké fakultě, a čas od času se na ně obracím s prosbou o konzultaci. Naopak jsem dříve, stejně jako řada jiných soudců, na fakultě – a snad smím použít to slovo – pomáhal. Já bych byl pro zapojení akademiků do justice, je mi však jasné, že je třeba postupovat obezřetně.

Máte profesní vzory? Kdo to je či byl? A proč?

Rád bych vzpomenu na složitou osobnost JUDr. Františka Baláka, se kterým to bylo v senátě někdy „náročné“, ale na druhé straně jsem se od něj, zejména pokud jde o formální stránku, hodně naučil. Ideální rozhodnutí má být stručné, bez slovní vaty a složitých souvětí; má se zaměřit na to podstatné. Takto mi to podali již v roce 1982 při stáží na generální prokuratuře, František držel stejnou linii. Pokud jde o právní teorii a publikační činnost, nejvíce mě ovlivnil prof. Josef Macur, kterému vděčím za to, že jsem se hlouběji zabýval teorií občanského práva, a to umožnilo můj kariérní vzestup. Do problematiky věcných práv mě uvedl můj školitel v aspirantuře prof. Ján Lazar. Obdivuji též Antonína Randu, nejen pro obsahovou kvalitu jeho děl, ale i pro formu; hlavní text je stručný a hutný, pro zájemce o bližší podrobnosti jsou podány vysvětlivky a odkazy v poznámkách pod čarou. To považuji za optimální.

Děkuji za rozhovor, Gabriela Tomíčková



ROZHOVOR

Pavel Šilhavský

předseda senátu trestního kolegia

- *Soudcem od roku 1979.*
- *Soudcem Nejvyššího soudu od roku 2013.*
- *Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze.*
- *Od roku 1979 byl předsedou senátu Okresního soudu v Českých Budějovicích a od roku 1992 soudcem, později předsedou senátu Krajského soudu v Českých Budějovicích.*

Jaké byly Vaše začátky u soudu?

Po složení justiční zkoušky jsem byl jmenován soudcem Okresního soudu v Českých Budějovicích. Vzápětí následovala roční prezenční vojenská služba, takže opravdu jsem začal soudit až od září 1980. Tehdy byla u okresních soudů v Jihočeském kraji nerovnoměrná personální situace, takže jsem vzápětí byl přidělen na roční tzv. výpomoc k Okresnímu soudu v Českém Krumlově. Na úplně první věc, kterou jsem jako trestní soudce rozhodoval, se již nepamatuji, ale zřejmě šlo o věc ne příliš složitou, s největší pravděpodobností o trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 tehdy platného a účinného trestního zákona. Srozumitelněji řečeno, šlo o souzení řidičů, kteří byli přistiženi za volantem s hladinou alkoholu v krvi nejméně kolem 1 promile. Tehdy ještě nebyl tak striktně vymezen pojem tzv. zákonného soudce, trestní kauzy

mnohdy přiděloval předseda soudu. Mělo to jednu výhodu, a sice když měl pan předseda soudu pochopení pro zákonitě nervózního, nejistého, začínajícího soudce, přiděloval mu zpočátku lehčí věci co do zjišťování skutkového stavu. Faktem také je, že tehdy na úrovni první soudní instance z hlediska náročnosti dokazování se neřešily tak složité kauzy jako po změně společenských poměrů v roce 1989. Na roční působení u Okresního soudu v Českém Krumlově velmi rád vzpomínám mimo jiné i proto, že tam byl velmi milý kolektiv administrativních pracovníků v kancelářích, což ulehčovalo práci a vytvářelo velmi příjemnou, nestresovou atmosféru.

Chtěl jste být vždy trestním soudcem?

Když se zamyslím nad tím, proč jsem se vůbec stal trestním soudcem, bylo to patrně proto, že když jsem vystudoval práva, nechtěl jsem být omezen čtyřmi stěnami kanceláře a řešit právní

problémy pouze v přeneseném slova smyslu administrativně u stolu, ale chtěl jsem pracovat a komunikovat s lidmi, zabývat se co nejpravděpodobnějším průběhem lidských interakcí, odkrýváním motivů lidí ocitajících se za hranou společensky přijatelného jednání. Ještě bych měl poznamenat, že určitou inspirací bylo to, že můj otec působil dlouhá léta jako přisedící u okresního soudu. Doma jsem tedy někdy slyšel o lidských příbězích, které zavedly dotyčné až do jednací síně soudu. Od roku 1992 jsem působil u Krajského soudu v Českých Budějovicích, přibližně 5 let jsem soudil agendu



V Českých Budějovicích.

prvostupňovou, později pak odvolací. Ta již není v přeneseném slova smyslu v jednací síni tak živá a tvůrčí. Umožňuje i vyžaduje ovšem více se zabývat právní problematikou věci.

Jak hodnotíte 10 let strávených na NS? Jak rychle Vám tato doba „utekla“?

K Nejvyššímu soudu jsem nastoupil na stáž 1. 11. 2012, na jaře 2013 jsem byl jmenován jeho soudcem, o rok později předsedou senátu. Považoval jsem za velkou čest, že jsem se ocitl ve společnosti erudovaných, brilantních právníků trestního kolegia Nejvyššího soudu. Doba, strávená v této pozici, mi uběhla neuvěřitelně rychle.

Která z věcí, co jste v minulosti soudil, Vám nejvíce utkvěla v paměti?

Pokud mám vzpomenout některou z věcí, kterou jsem soudil v pozici předsedy senátu krajského soudu jako soudu prvního stupně, nemohu pominout kauzu jistého libanonského státního občana, který přišel do tehdejšího Československa na počátku 90. let a vystupoval v pozici schopného a zkušeného podnikatele. Asi nemusím zdůrazňovat, že porevoluční euforie, potřeba rozvinutí podnikatelských aktivit, mu velice nahrávala. Dokázal se vetřít do přízně tehdejších politických elit, nikdo se příliš nezajímal o jeho osobní a podnikatelskou historii. Podařilo se mu získat nesčetné úvěry od více bankovních ústavů s příslibem nejrůznějších podnikatelských projektů. Bohužel, když nastal čas úvěry splácet, neviděly od něho banky ani korunu. Tato kauza mi v paměti utkvěla nikoliv pouze z těchto důvodů, ale především proto, že bylo nesmírně obtížné dostat tohoto obžalovaného k soudním jednáním poté, co byl propuštěn z vazby. Na každý jednací den bylo předvoláváno mnoho svědků, kauza byla velice rozsáhlá. Nakonec tento obžalovaný zmizel z dosahu našich soudních a policejních orgánů, takže věc musela být přerušena. Dostalo se mi ovšem určitých informací, že dotyčný se zdržuje v blízkém zahraničí. Najednou se opět objevil v republice, a dokonce se dostavil k soudu. Pak ovšem pod nejrůznějšími záminkami, převážně s odkazem na závažné zdravotní problémy, se jednání vyhýbal. Já jsem se nechtěl smířit s tím, že by unikl spravedlnosti, pomohla mi jeho chyba, když převzal předvolání k soudu v jeho jiné, v podstatě bagatelní trestní věci. V této věci se dostavil do soudní budovy, já jsem na něho předtím vydal příkaz k zatčení. V okamžiku jeho realizace předstíral srdeční kolaps, zavolala se záchranná služba, v nemocnici ho i na mou žádost podrobili velmi zevrubné lékařské prohlídce a konstatovali, že jde o simulaci. Takže za splnění zákonných požadavků byl vzat do vazby ještě na nemocničním lůžku. Následně se podařilo kauzu dokončit a při uznání viny uložit mu adekvátní nepodmíněný trest odnětí svobody. Pokud je mi známo, tak ho alespoň z části odpykal.

Krátce po jmenování soudcem Nejvyššího soudu, v roce 2013, jsem byl členem senátu, kterému připadlo rozhodování o poslanecké imunitě tří poslanců, kteří rezignovali na své poslanecké mandáty v souvislosti s jednáním poslanecké sněmovny. Později pak šlo o mediální kauzu tzv. poslaneckých trafik. Osobně toto rozhodování považuji za jedno z nejobtížnějších za dobu mého působení u Nejvyššího soudu. Nešlo o trestně-právní problematiku, případ byl ostře mediálně a společensky sledován, o to bylo pro náš senát rozhodování těžší. Jak známo, rozhodli jsme tehdy ve prospěch oněch tří poslanců, což se pochopitelně setkalo s nejednoznačnými ohlasy laické i odborné veřejnosti. Jsem však přesvědčen, že jsme rozhodli správně, v souladu s Ústavou ČR. Tehdy mi přišlo, že šlo o zásadní problém opětovného pootvěření dveří politice do práva, obdobně jako tomu bylo často za minulého režimu. To jsme nemohli a nechtěli připustit.

Jaký máte profesní vzor?

V roce 1995 jsem absolvoval půlroční stáž u Vrchního soudu v Praze. Tehdy jsem byl zařazen do senátu, jemuž předsedal JUDr. Robert Fremr. Pokud jsem měl nějaký profesní vzor, tak jím byl právě tento soudce. Již tehdy jsem měl možnost poznat jeho profesní i lidské kvality a náhoda tomu chtěla, že po mém příchodu

k Nejvyššímu soudu jsem opět působil v senátě s JUDr. Robertem Fremrem v době před jeho odchodem k Mezinárodnímu trestnímu soudu v Haagu. Jeho nadhled a způsob rozboru trestních kauz v rámci dovolací agendy byly pro mne inspirací. Byl jsem velmi potěšen, když vzhledem k jednohlasnému bezvýhradnému návrhu právnické veřejnosti byl navržen jako kandidát do funkce soudce Ústavního soudu. Velice mne mrzelo, až kam se proces rozhodování o jeho jmenování dostal. Nepovažuji za šťastné, pokud současná generace historiků a politologů ovlivňuje svým pohledem na předlistopadové rozhodování soudce společenské klima v tomto rozhodovacím procesu. Nechci se zde pouštět do úvah o morálních aspektech rozhodování určitých známých deliktů podle předlistopadového platného práva a jeho aplikace. Sám jsem měl to štěstí, že na menších soudech, kde jsem působil, tehdy určité kauzy soudili téměř výhradně předsedové soudů, tudíž řadový trestní soudce jich byl ušetřen. Přesto jsem po radikální změně společenských poměrů byl víceméně smířen s tím, že pro nový demokratický režim budou stávající trestní soudci nepoužitelní. To se ovšem nestalo, soudci tehdy prošli znovu výběrovým jmenovacím řízením, které zahrnovalo i určitou revizi jejich dřívějšího rozhodování. Přitom bylo pochopitelně v živé paměti, jaké činy byly v totalitním systému



Na šumavském Břežníku.



S vnoučaty v Novém údolí na Šumavě.

stavěny pod paragrafy trestního zákona. I moje soudcovská generace pak pomáhala významnou měrou etablovat justici ve znovu nastolených svobodných demokratických společenských poměrech jako nezávislou, profesně zdatnou, schopnou vypořádat se s do té doby u nás neznámou, či málo známou právní problematikou. Myslím, že se to podařilo, neboť Česká republika např. v roce 2021 v rámci členských států Evropské unie zaujala celkově 4. příčku při srovnání délky řízení, došlo k výraznému zlepšení vnímání nezávislosti českých soudů a kvality rozhodování veřejností.

Pokud tedy vůbec lze nyní v justici působícím předlistopadovým soudcům něco vytýkat, pak se domnívám, že během několika desetiletí demokratických poměrů svými postoji a prací zcela prokázali profesní, ale i morální kvality. Jestliže pak někteří z nich dosáhli takového postavení a uznání i na mezinárodním poli, jako např. JUDr. Fremr, mám pocit, že česká společnost si těchto lidí dostatečně neváží a nedokáže využít jejich kvalit. Deklarované výhrady, vyúsťující zjednodušeně řečeno v jistou profesní diskvalifikaci, jsou z tohoto úhlu pohledu nezasloužené.

Jako soudci jsme poměrně často konfrontováni s legislativními novinkami, které v liteře zákona jsou jistě pozitivní, ale jako každá nová právní úprava vyžadují během času judikaturní řešení. To se týká např. zcela nové normy, upravující trestní odpovědnost právnických osob. Kromě jiného bylo například nezbytné řešit otázku trestní odpovědnosti právnické osoby, jedná-li za ni jejím jménem fyzická osoba nepřičetná. Řada problémů, vyžadujících judikaturní řešení vyvstává v souvislosti se zakotvením tzv. odklonů v trestním řízení. Je nepochybné, že tyto instituty trestní řízení zrychlují, což je jistě potřebné. Mám ovšem trochu obavu, že laická veřejnost nepřiliš chápe všechny aspekty např. tzv. prohlášení viny obžalovaným, možná v něm někdy vidí jakousi nezaslouženou

výhodu pro obžalovaného. Tady vidím prostor pro vysvětlování i soudci samými.

Co Vám bude po odchodu z Nejvyššího soudu nejvíce chybět?

Jak už jsem na začátku zmínil, doba působení u Nejvyššího soudu mi neskutečně rychle uběhla. Budu na ni vždy vzpomínat jako na vyvrcholení své profesní kariery, budu vzpomínat na velice přátelskou, dělnou kolektivní atmosféru, kterou vytvářejí stejnou měrou jak kolegové soudci, jejichž profesních i osobnostních kvalit si velice cením i vážím, tak v neposlední řadě i kolegyně a kolegové z řad administrativy a asistentů soudců.

Jaké jsou Vaše koníčky, na co se nejvíce po odchodu z Nejvyššího



Mushing na Špicberkách.

soudu těšíte?

Vyrovňávám se nyní s tím, že končí moje dosud dominantní životní náplň. Naštěstí se mohu zatím plně věnovat svým zálibám. Mám velice rád zimní sporty, především běžecké, ale i sjezdové lyžování. Těším se, že od jara do podzimu budu trávit čas spojený i s cyklovýlety a turistikou, na chalupě na Šumavě. Pro úplnost bych měl asi ještě zmínit, že spolu s manželkou jsme kromě Antarktidy navštívili mnoho států na ostatních pěti kontinentech, a to jako individuální turisté, což přinášelo mnohdy nádherné, vzrušující, ale i divoké zážitky. S tím pak možná souvisí i to, že naše dcera založila rodinu na Novém Zélandě, kde dnes máme 3 vnoučky, kteří vyrůstají v krásné a po mnoha stránkách příjemné zemi. Já se ovšem těším také na to, že v nastávajícím volném čase jim budu moci něco předat, dosud pro ně neznámého, seznámit je s přírodou a památkami u nás, naučit je třeba lyžovat, a to i na běžkách, bruslit a podobně. Prostě myslím, že se nudit nebudu.

Děkuji za rozhovor, Gabriela Tomíčková

PŘEDSEDA NEJVYŠŠÍHO SOUDU SE ZÚČASTNIL KOLOKVIA SÍTĚ PŘEDSEDŮ NEJVYŠŠÍCH SOUDŮ EVROPSKÉ UNIE A ZNOVU BYL ZVOLEN JEJÍM MÍSTOPŘEDSEDOU



Kolokvium Sítě předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie za účasti zástupců Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva.

Předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy se za doprovodu ředitele své kanceláře Aleše Pavla zúčastnil dalšího Kolokvia Sítě předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie, které mělo tentokrát formu společného setkání se zástupci Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. Setkání, které v minulém roce pořádal Nejvyšší soud, se tentokrát konal 9. až 11. 11. 2023, a to v prostorách vídeňského justičního paláce.

Setkání na vysoké úrovni poskytlo prostor pro projednání zajímavých společných témat, ale rovněž zde proběhla volba představitelů Sítě předsedů. Novým předsedou se stal předseda švédského Nejvyššího soudu Anders Eka, který nahradil dosavadní předsedkyni německého Spolkového soudního dvora Bettinu Limperg. Petr Angyalossy byl opět zvolen místopředsedou Sítě.

Petr Angyalossy na společném jednání mimo jiné představil českou praxi u Nejvyššího soudu a jeho možnosti sjednocovat vlastní rozhodovací praxi prostřednictvím institutu velkého senátu a v případech rozhodovací praxe nižších soudů skrze svá stanoviska. Zmínil to v rámci diskuze na téma zajišťování jednotnosti rozhodovací činnosti nejvyšších soudů.

V rámci tématu soudní dialog: základní práva v rozhodnutích nejvyšších soudů představili své pohledy předseda Soudního dvora Koen Lenaerts a předsedkyně Evropského soudu pro lidská práva Síofra O'Leary. Ti mimo jiné sdíleli podrobnou zprávu o aplikaci rozhodnutí evropských soudů v rozhodovací praxi jednotlivých soudů členských států.

Na téma umělé inteligence v kontextu správy soudnictví měl příspěvek předseda irského Nejvyššího soudu Donal O'Donnell, který pro změnu podal přehledné informace ohledně využití prostředků umělé inteligence v jednotlivých soudních systémech.

Sít předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie působí od roku 2004 a sdružuje nejvyšší soudy členských států Evropské unie. Mezi přidružené členy patří Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Spojené království. Pozorovateli jsou Albánie, Černá Hora, Ukrajina a nově i Srbsko.



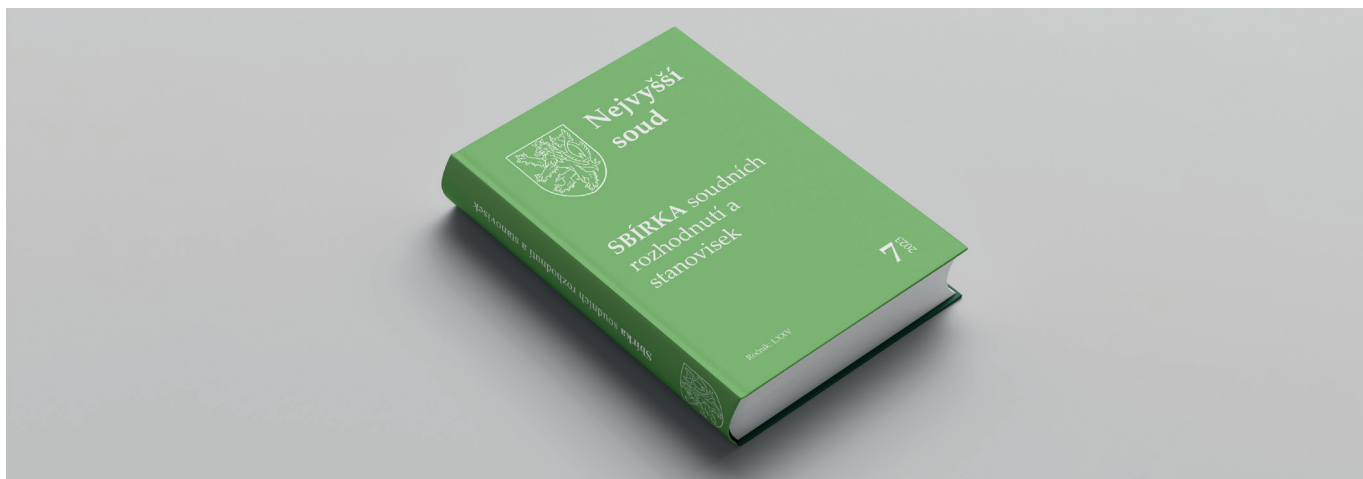
Setkání se konalo v prostorách Justičního paláce ve Vídni.

Smyslem činnosti Síťě předsedů je vytvářet platformu napříč nejvyššími soudy, resp. soudními systémy a diskutovat a koordinovat témata společného zájmu. Na půdě Síťě předsedů působí rovněž komparativní skupina, jež slouží pro vzájemnou výměnu informací o právní praxi napříč jejími členy. Kromě průběžné každodenní spolupráce jsou pravidelně pořádána kolokvia Síťě předsedů, kde mají předsedové možnost rozvíjet spolupráci na osobní úrovni.

Aleš Pavel, Jan Bena

ODDĚLENÍ SBÍRKY SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ A STANOVISEK STÁLE ROZVÍJÍ ELEKTRONICKOU VERZI ZELENÉ SBÍRKY

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek (tzv. Zelená sbírka) je nástrojem, jehož prostřednictvím Nejvyšší soud plní jednu ze svých úloh, sjednocovat rozhodovací praxi soudů České republiky. Tuto činnost má na starosti Oddělení sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, které informuje veřejnost o nových sešitech sbírky prostřednictvím specializovaného webu www.sbirka.nsoud.cz, ale také prostřednictvím facebookového profilu „Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek“.



Nejvyšší soud dlouhá léta publikoval svá nejvýznamnější rozhodnutí v listinné formě, která se však pro praxi odborníků, ale i orientaci laiků v již velkém množství rozhodnutí stala pouze těžko upotřebitelnou. Nejvyšší soud tak přistoupil k její elektronizaci a postupné digitalizaci*.

Od ledna 2022 je zelená sbírka bezplatně dostupná široké veřejnosti v ucelené elektronické verzi.

Snahou oddělení Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek je funkčnost a možnosti elektronické verze Sbírky nadále rozvíjet, aby měli jednotliví uživatelé k dispozici ucelené informace v co největším možném rozsahu, ovšem nikoli na úkor přehlednosti. Texty rozhodnutí jsou opatřovány hypertextovými odkazy, anotacemi, či odkazy na vybraná rozhodnutí dosavadní rozhodovací praxe relevantní pro konkrétní publikované rozhodnutí.

O vydání jednotlivých sešitů jsou registrovaní uživatelé informováni prostřednictvím newsletteru rozesílaného elektronickou poštou, a registrovat se může opravdu každý. Například sešit číslo 7/2023, jehož vydání bylo oznámeno v listopadu letošního roku, obsahoval třináct právních vět.

Publikované právní věty v trestní části se tak dotýkaly např. problematiky neoprávněného nakládání s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (sb. č. 24/2023), kdy se Nejvyšší soud zabýval řízením, kdy obviněný nabízel ke koupi část rohu nosorožce tuponosého, který je druhem přímo ohrožený vyhubením. V dalším rozhodnutí v trestní části se Nejvyšší soud zabýval problematikou trestného činu týrání zvířat (sb. č. 26/2023). Zařazeno bylo také rozhodnutí Vrchního soudu v Praze zabývající se uznáním zahraničního rozhodnutí, kdy odsouzený namítal, že se na rozhodnutí vztahuje amnestie ze dne 1. 1. 2013 (sb. č. 25/2023).

Část občanskoprávní, obchodní a správní zpracovává problematiku zajištění pohledávky, osvobození dlužníka a promlčení zástavního práva (sb. č. 63/2023), vypořádání společného jmění manželů, kdy spornou otázkou byly investice vynaložené na výlučný majetek jednoho z manželů (sb. č. 64/2023), institut přestavku (sb. č. 65/2023), nabytí vlastnického práva příklepem licitátora (sb. č. 66/2023), záruku na vady u bytových jednotek (sb. č. 67/2023), zákaz zatížení nemovitosti (sb. č. 68/2023), odstoupení od smlouvy pro vadu věci (sb. č. 69/2023), plnění z odporovatelného právního úkonu dlužníka (sb. č. 70/2023), uplatnění reorganizačního plánu (sb. č. 71/2023) a uzavření smlouvy o důchodu za účelu oddlužení (sb. č. 72/2023).

O právních větech publikovaných v dalších sešitech Sbírky Vás budeme informovat i v dalších číslech časopisu Aequitas.

Petra Polišíenská, Zdeněk Stuchlík
oddělení dokumentace a analytiky judikatury ČR

*Přestože Nejvyšší soud na svých webových stránkách zveřejňuje pseudonymizovaná rozhodnutí již od roku 2000, a uživatelé tak mají nejen sbírková rozhodnutí zdarma dostupná, elektronická zelená sbírka nabízí přehledně sbírková rozhodnutí.

NEJVYŠŠÍ SOUD OBNOVIL TRADICI PŘEDVÁNOČNÍHO JARMARKU V PROSTORÁCH NEJVYŠŠÍHO SOUDU



Jarmark se tradičně koná pro zaměstnance a soudce Nejvyššího soudu.

Nejvyšší soud již od roku 2004 umožňoval v předvelikonočním a předvánočním období pořádání prodejní výstavy výrobků Chráněných dílen. Tradiční charitativní jarmark, který se konal v budově soudu, nebylo možné pořádat v době koronaviru. V letošním roce jsme akci obnovili, a proto mohli soudci a zaměstnanci Nejvyššího soudu opět přispět na dobrou věc a zároveň vybrat dárky pro své blízké.

Chráněné dílny Znojmo mají šicí, svíčkařskou a košíkářskou dílnu, jejíž součástí je i dílna dřevařská. V nabídce se tak tradičně objevují proutěné výrobky, ručně šité tašky, plyšové hračky, či svíčky s vánočními motivy, které se mezi našimi zaměstnanci a soudci těší velké oblibě.

V roce 1998 vznikly Chráněné dílny Znojmo jako jeden z projektů Oblastní charity Znojmo. Působí v rámci střediska Sansimon, s. r. o., které 100% vlastní Diecézní charita Brno. V současné době zaměstnávají 65 řemeslně zručných lidí se zdravotním znevýhodněním. Se svými výrobky navštěvují nejen různé organizace, ale i kulturní akce po celé jižní Moravě a částečně také na Vysočině. Bohužel i Chráněné dílny Znojmo zaznamenaly, v souvislosti se současnou složitou ekonomickou situací řady českých rodin, snížený prodej svých výrobků. Proto ochotně přivítaly zájem ze strany Nejvyššího soudu o obnovení původní dlouholeté tradice.



Zástupci chráněných dílen přivezli velký výběr rukodělných výrobků.



Nákupem výrobků zaměstnanci a soudci přispěli na „dobrou věc“.

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU



PF 2024

Ať Vám rok 2024
přinese pevné zdraví a splněná přání
v pracovním i osobním životě

ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU - 4/2023

Verze:

elektronická, formát PDF

Redakce:

Bc. Monika Němcová, Bc. Gabriela Tomíčková,
Mgr. Václav Vlček, Mgr. Bc. Jan Bena

Fotografie:

Bc. Gabriela Tomíčková, JUDr. Milada Šámalová, Jan Symon,
Ing. Jiří Sláma, Bc. Monika Němcová, Mgr. Aleš Pavel,
rodinný archiv JUDr. Pavla Příhody,
rodinný archiv JUDr. Jiřího Spáčila, CSc.,
rodinný archiv JUDr. Pavla Šilhavického,
Bulletin Advokacie.

Redakční rada:

předseda redakční rady JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.,
JUDr. Petr Šuk, JUDr. Jan Eliáš, Ph.D.,
JUDr. František Púry, Ph.D., Mgr. Aleš Pavel

Grafické zpracování:

Dominik Martin

Registrace:

AEQUITAS ISSN 2570-572